

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾**

z dnia ..... 2012 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego

Na podstawie art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.³⁾) w § 2 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 49, art. 50, art. 51 § 1 i 2, art. 52 § 1 pkt 1-4, art. 54, art. 55, art. 56 § 1, art. 58 § 1, art. 60¹ § 1-3 i § 4 pkt 1, 60³ § 1, art. 63a § 1, art. 64, art. 65, art. 66 § 1, art. 67, art. 72, art. 74 § 1, art. 75 § 1, art. 77, art. 78, art. 79, art. 80 § 1 i 2, art. 81, art. 82 § 3 i 4, art. 82a § 2, art. 84, art. 85 § 1 i 2, art. 85a, art. 89, art. 96 § 3, art. 99 § 1 pkt 2 i 3, art. 100, art. 101, art. 102, art. 104, art. 106, art. 108, art. 109, art. 117, art. 137 § 1, art. 138d § 1, art. 140, art. 141, art. 143 § 1, art. 144 § 1 i 2, art. 145, art. 151 § 1-3, art. 153 § 1, art. 154 § 1 i 2, art. 157 § 1, art. 161, art. 162 § 1, art. 166 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.⁴⁾);”;

2) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) art. 37 ust. 1 za czyny określone w art. 9, art. 10a ust. 1-3 i art. 25, art. 37a ust. 1 oraz art. 37e ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.⁵⁾);”;

3) pkt 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„13) art. 194 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. Nr 145);

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1344 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 225, poz. 1466, z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 oraz Nr 240, poz. 1431 i Nr 244, poz. 1454.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 105, poz. 674 i Nr 191, poz. 1176, z 2009 r. Nr 131, poz. 1083, z 2010 r. Nr 217, poz. 1434 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 190 i Nr 158, poz. 944.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 672, Nr 152, poz. 1017 i 1018, Nr 217, poz. 1427 i Nr 225, poz. 1466, oraz z 2011 r. Nr 126, poz. 715, Nr 217, poz. 1280, Nr 224, poz. 1340, Nr 230, poz. 1370 i Nr 240, poz. 1431.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 127, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 668 i Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 230, poz. 1373.

14) art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 125, poz. 874, z późn. zm.⁶⁾) w zakresie określonym w art. 28 ust. 4 oraz 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13);”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 21 sierpnia 2012 r.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

W porozumieniu:

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 661, Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 43, poz. 246, Nr 164, poz. 1107, Nr 225, poz. 1466, Nr 247, poz. 1652 i Nr 249, poz. 1656, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 48, poz. 247, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 780, Nr 159, poz. 945, poz. 168, poz. 1005, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454 oraz z 2012 r. poz. 661.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.), jeżeli uprawnienie dla funkcjonariuszy określonego organu do nakładania grzywien wynika z innej ustawy, a ustawa ta nie określa wykroczeń, do których stosuje się postępowanie mandatowe, zakres wykroczeń, za które można nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego określa, w drodze rozporządzenia, właściwy minister, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, mając na względzie konieczność zapewnienia szybkiej reakcji na fakt popełniania wykroczeń, a także potrzebę należytej ochrony dóbr szczególnie narażonych na naruszenia ze strony sprawców wykroczeń.

Strażnicy gminni (miejscy), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.) – zwane dalej „rozporządzeniem”, mają ograniczone uprawnienia do stosowania postępowania mandatowego wobec sprawców wykroczeń.

Zmiany szczegółowe:

Ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1018, z późn. zm.) dodała do ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.) nowy art. 85a penalizujący naruszenie przepisów dotyczących znakowania dróg wewnętrznych oraz zlecenie wadliwego dokonania tej czynności.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, strażnicy gminni (miejscy) posiadają uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia typizowane w art. 85 § 1 i 2 Kodeksu wykroczeń, dotyczące systemu znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń ostrzegawczo – zabezpieczających, którego przedmiotem ochrony jest porządek bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Dopelnieniem strefy chronionej tym przepisem jest nowy art. 85a Kodeksu wykroczeń, który penalizuje zachowania polegające na naruszeniu przepisów dotyczących sposobu znakowania dróg wewnętrznych oraz zlecenia wadliwego dokonania tej czynności.

Powyższe przemawia za uzupełnieniem katalogu wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych (miejskich) uprawnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego o art. 85a Kodeksu wykroczeń.

Dodanie wspomnianego wykroczenia do katalogu, a tym samym umożliwienie strażnikom gminnym (miejskich) nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego za te czyny, pozwoli na szybką reakcję wobec zarządców dróg, którzy złamią zasady znakowania dróg, co w rezultacie przyczyni się do poprawy organizacji i bezpieczeństwa ruchu na danym terenie. Przedmiotowe uprawnienie pozwoli również strażnikom na skuteczną reakcję na zgłoszenia pochodzące przede wszystkim od mieszkańców danej ulicy, czy osiedla, którzy często zwracają się do strażników gminnych (miejskich) o podjęcie działań wobec nieprawidłowo usytuowanych znaków drogowych na drogach wewnętrznych.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., ustawą z dnia 16 września 2011 r. zmieniającą ustawę o ochronie zwierząt oraz ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230, poz. 1373), znowelizowany został m. in. art. 37 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Przepis penalizuje naruszenie nakazów i zakazów wskazanych w enumeratywnie przywołanych przepisach.

Projekt rozporządzenia zakłada przyznanie strażnikom gminnym (miejskim) ograniczone uprawnienia w zakresie stosowania postępowania mandatowego w stosunku do czynów wymienionych w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt. Uprawnienie to, zgodnie z projektem, odnosi się jedynie do wykroczeń określonych w art. 9, art. 10a i art. 25 ustawy o ochronie zwierząt. Przypisanie straży gminnej (miejskiej) kompetencji do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego do wszystkich wykroczeń objętych art. 37 ustawy o ochronie zwierząt nie wydaje się uzasadnione. Zakres kompetencji tej formacji w postępowaniu mandatowym winien bowiem odpowiadać uprawnieniom straży oraz posiadanym kwalifikacjom umożliwiającym prawidłowe wykonywanie czynności służbowych.

Wobec powyższych kryteriów zasadne wydaje się rozszerzenie uprawnień mandatowych jedynie w zakresie, jaki przewiduje projekt przedmiotowego rozporządzenia.

Projekt przewiduje również rozszerzenie strażnikom uprawnień w postępowaniu mandatowym o art. 37e ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt. Przywołany przepis dodany został do ustawy o ochronie zwierząt również przez ustawę z dnia 16 września 2011 r. zmieniającą ustawę o ochronie zwierząt oraz ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Penalizuje zachowanie polegające na nabywaniu zwierząt domowych na targowiskach, targach i giełdach oraz psów i kotów poza miejscem ich chowu lub hodowli.

Mając na uwadze fakt, iż działania strażników gminnych (miejskich) związane są z wykonywaniem czynności również na targowiskach, giełdach, czy targach, celem jest wyposażenie tej formacji także w uprawnienie do prowadzenia postępowania mandatowego w stosunku do sprawców tego rodzaju czynów. Uprawnienie w tym zakresie gwarantuje szybką i skuteczną reakcję na przedmiotowe wykroczenia.

Mając na uwadze podnoszone przez środowisko straży gminnej (miejskiej) postulaty w zakresie rozszerzenia uprawnień do prowadzenia postępowania mandatowego w stosunku do osób naruszających przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, projekt przedmiotowego rozporządzenia przewiduje rozszerzenie strażnikom uprawnień mandatowych także o czyn zakwalifikowany w art. 194 pkt 2 ustawy, polegający na grodzeniu nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m. od linii brzegu.

Uzasadnieniem zmiany uprawnień w tym zakresie jest umożliwienie strażnikom gminnym (miejskim) reakcji na utrudnianie dostępu do linii brzegowej, a tym samym zakłócanie porządku na danym obszarze.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 r. Nr 244, poz. 1454), zmieniona została treść art. 92a ustawy o transporcie drogowym.

Uprzednio przepis art. 92a ust. 1 pkt 1 przywołanej ustawy określał sankcje związane m. in. z naruszeniem obowiązków posiadania w pojeździe wymaganych dokumentów, o których mowa w art. 87 ust. 1-4 ustawy. Strażnicy gminni (miejscy) uprawnieni byli, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy gminni uprawnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026, z późn. zm.), do stosowania postępowania mandatowego w stosunku do sprawców tego wykroczenia, w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie drogowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13).

W wyniku nowelizacji ustawy, ustawodawca zmienił redakcję tego przepisu, co spowodowało, że art. 92a przestał być przepisem sankcyjnym, a konsekwencje zachowania, które uprzednio określał, umiejscowione zostały w art. 92 ust. 1 ustawy o transporcie drogowym.

Mając na uwadze zasadność utrzymania przedmiotowych uprawnień strażników, zasadnym jest nowelizacja rozporządzenia także i w tym zakresie.

Wśród postulatów środowiska straży gminnych (miejskich) co do rozszerzenia uprawnień mandatowych, znalazł się także postulat Komendanta Straży Gminnej w Człuchowie o rozszerzenie uprawnień o wykroczenia typizowane w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.), w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479), wydanym na podstawie art. 22 ustawy o nawozach i nawożeniu.

Postulat rozszerzenia uprawnień w tym zakresie wynikał z faktu, iż przywołane przepisy regulują m. in. kwestie terminów nawożenia (1 marca – 30 listopada) i zasady nawożenia, a przepis art. 41 ust. 2 ustawy sankcjonuje m. in. zachowania niezgodne z tymi przepisami powodujące zagrożenia zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska.

Jak podkreślił Komendant Straży Gminnej w Człuchowie, na terenach gminnych/wiejskich problem nawożenia, w tym wylewania gnojowicy w terminach innych, niż określonych w rozporządzeniu, jest w znaczny sposób uciążliwy i ma odniesienie do komfortu życia na tych obszarach. Praktyka z tym związana razi w porządek publiczny oraz zakłóca spokój obywateli. Dyskomfort związany np. z kontaktem, czy wdychaniem zapachów nawozów/gnojowicy razi również w zdrowie ludzi, czy zwierząt.

W związku z powyższym projekt, w wersji przekazanej do uzgodnień wewnątrzresortowych, przewidywał, że strażnicy straży gminnych (miejskich) będą uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego także za wykroczenia określone w art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.), w zakresie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 tej ustawy.

Tym samym projekt przewidywał wybiórcze odniesienie się do wykroczeń typizowanych w art. 41 pkt 1 ustawy pomijając czyny polegające na stosowaniu nawozów niezgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 17 – 20. Propozycja w tym zakresie wynikała z faktu, iż straż gminna (miejska) nie jest formacją szkoloną w zakresie będącym przedmiotem wszystkich wykroczeń, o których mowa w tym przepisie, a wynikających z art. 17 – 20 ustawy.

W toku uzgodnień wewnątrzresortowych Komenda Główna Policji podniosła jednak, iż proponowany przepis nie będzie w pełni realizował intencji projektodawcy we wskazanym zakresie. Zgodnie z uzasadnieniem ideą tego przepisu było uzyskanie przez strażników straży gminnych możliwości karania grzywną w drodze mandatu karnego osób odpowiedzialnych za stosowanie nawozów i środków wspomagających uprawę roślin w rolnictwie w sposób

narażający innych użytkowników okolicznych nieruchomości na „uciążliwości zapachowe”. Należy wskazać, że rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479) w § 2 ust. 4 zakazuje wprost stosowania nawozów naturalnych i organicznych od dnia 30 listopada do dnia 1 marca i tylko ten przepis może być stosowany wprost bez specjalistycznej wiedzy, której zgodnie z uzasadnieniem strażnicy straży gminnych nie posiadają. W związku z tym zwalczanie „uciążliwości zapachowej” w terminie od dnia 1 marca do dnia 30 listopada będzie w praktyce niemożliwe. W terminie tym możliwość karania mandatem za stosowanie nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin byłoby możliwe ewentualnie poprzez dodatkowe odwołanie w przepisie do art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.), jednakże nawet wtedy pozostaje konieczność wykazania, że stosowanie tych nawozów i środków poprzez swoją „uciążliwość zapachową” powoduje zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, co w postępowaniu mandatowym może być trudne.

Przedmiotowe wykroczenia są wykroczeniami skutkowymi, dla których zaistnienia wymagany jest skutek w postaci zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska. Samo wylewanie nawozów, nawet w terminie do tego nie przeznaczonym, nie jest zabronione. Zabronione jest dopiero takie ich zachowanie/wylewanie, które niesie za sobą skutek w postaci zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska. Postępowanie w tym zakresie wymaga wiedzy specjalistycznej, którą niewątpliwie posiada Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz pracownicy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, którzy, zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie nadania funkcjonariuszom Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i nasiennictwa uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, m. in. za wykroczenia określone w art. 40 i 41 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.

To właśnie na Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, jako organ sprawujący nadzór nad wprowadzeniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „WE” i środków wspomagających uprawę roślin w sposób określony w przepisach o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, wskazuje wprost art. 30 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nadając organom Inspekcji oraz upoważnionym pracownikom Inspekcji stosowne uprawnienia umożliwiające egzekwowanie przepisów,

w tym prawo wstępu na grunty. Takiego uprawnienia strażnicy straży gminnych (miejskich) nie posiadają.

Uznając tym samym argumentację przedstawioną przez Komendę Główną Policji zrezygnowano w projekcie z rozszerzania strażnikom gminnym (miejskim) uprawnień do prowadzenia postępowań mandatowych z zakresu ustawy o nawozach i nawożeniu.

Wśród postulatów środowiska straży gminnej (miejskiej) wnoszących o rozszerzenie uprawnień mandatowych znalazł się również postulat Komendanta Straży Miejskiej w Krakowie o rozszerzenie strażnikom gminnym (miejskim) uprawnienia do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego za wykroczenie określone w art. 34 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (DZ. U. Nr 208, poz. 1240).

Zgodnie z art. 6 ustawy, zarządzający wyznaczonym obszarem wodnym lub osoba przez niego upoważniona może nie wpuścić na ten obszar lub zażądać opuszczenia obszaru osobie, której zachowanie wyraźnie wskazuje, że znajduje się w stanie nietrzeźwości lub jest pod wpływem środka odurzającego. Zachowanie polegające na niestosowaniu się do poleceń zarządzającego obszarem wodnym lub osoby przez niego upoważnionej stanowi wykroczenie określone w art. 34 przedmiotowej ustawy.

Propozycja ta uwzględniona została w pierwotnej wersji rozporządzenia. Jednak w toku uzgodnień wewnątrzresortowych podniesiona została uwaga wskazująca, że stosowanie przez strażników gminnych (miejskich) tego uprawnienia w praktyce może budzić szereg wątpliwości. W praktyce bowiem najlepszym sposobem na sprawdzenie stanu trzeźwości jest badanie alkomatem. Należy wskazać, że stosowanie alkomatów przez strażników gminnych (miejskich) budzi, w obowiązującym stanie prawnym, uzasadnione wątpliwości. Jednocześnie stwierdzenia stanu nietrzeźwości w inny, aniżeli badaniem sposób, czy na bazie innych przesłanek wydaje się niemożliwe.

W toku konsultacji wewnątrzresortowych wskazano m. in., że „projekt rozporządzenia w sposób znaczący rozszerza zakres wykroczeń, za które straże gminne (miejskie) będą mogły nakładać grzywny w drodze mandatów karnych, co niewątpliwie wpłynie na zwiększenie wykorzystania bloczków mandatowych. W ocenie skutków regulacji opiniowanego projektu wskazano, iż aktualnie określenie dodatkowej ilości potrzebnych bloczków mandatowych jest niemożliwe, gdyż nie ma realnej możliwości oszacowania w stosunku do ilu sprawców wykroczeń strażnicy gminni (miejscy) zastosują tryb mandatowy. Biorąc pod uwagę zakres nowelizacji, wzrost zapotrzebowania na bloczki mandatowe będzie

znaczący. Jednocześnie mając na względzie, iż środki finansowe potrzebne na zakup bloczków szacowane są co rocznie na podstawie informacji z urzędów wojewódzkich o dotychczasowym wykorzystaniu oraz przewidywanym wzroście zapotrzebowania na nie, wydaje się konieczne określenie w projektowanym rozporządzeniu znacznie dłuższego vacatio legis. Zapotrzebowanie na bloczki mandatowe do końca I kwartału 2013r. zostało sporządzone pod koniec roku 2011 i z oczywistych względów nie obejmowało zwiększonego zapotrzebowania na nie przez strażę gminne (miejskie)."

Odnosząc się do tego postulatu wskazać należy, że przedmiotowy projekt został przekazany także do konsultacji urzędów wojewódzkim, w celu umożliwienia uzyskania stanowiska bezpośrednio zainteresowanych. Uwag w tym zakresie nie zgłoszono.

Wskazać należy, że potrzeba nowelizacji rozporządzenia podyktowana jest także potrzebą zapewnienia spójności systemu prawa oraz zasadą ekonomii postępowania w sprawach o wykroczenia, w których wystarczającą reakcją może być nałożenie na sprawcę wykroczenia grzywny w drodze mandatu karnego. Projektowana zmiana ma na celu odformalizowanie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia prowadzonych przez strażników gminnych (miejskich), a w konsekwencji zmniejszenie liczby spraw kierowanych do sądów. Istotnym jest, że umożliwienie strażnikom gminnym (miejskim) prowadzenia postępowania mandatowego w reakcji na to wykroczenie stanowi gwarancję szybkiego i skutecznego działania organów odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego.

Projekt zakłada, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 85a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.), dodanego w treści zmienianego § 2 ust. 1 pkt 1, który wejdzie w życie z dniem 21 sierpnia 2012 r.

Zróżnicowanie daty wynika z faktu, iż dopiero 21 sierpnia 2012 r. wchodzi w życie nowy art. 85a Kodeksu wykroczeń, penalizujący naruszenie przepisów dotyczących znakowania dróg wewnętrznych oraz zlecenie wadliwego dokonania tej czynności. Tym samym uprawnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia typizowane w art. 85a Kodeksu wykroczeń winno wejść w życie najwcześniej w tym dniu.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych obejmujących projekty rozporządzeń, nad którymi będą prowadzone prace w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Projekt został rozpatrzony i przyjęty przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 25 lipca 2012 r.

Ocena Skutków Regulacji projektu została zaopiniowana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Uwaga Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dotycząca określenia wysokości środków finansowych które wpłyną do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa nie została uwzględniona ze względu na brak możliwości oszacowania wysokości tych wpływów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Projekt oddziałuje na sytuację sprawców wykroczeń oraz na zakres zadań i uprawnień straży gminnych (miejskich).

2. Konsultacje społeczne.

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z wymogami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacyjnego w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”. W tym trybie uwag nie zgłoszono.

Propozycje co do zakresu regulacji niniejszego projektu zgłosili: Komendant Straży Miejskiej w Częstochowie, Komendant Straży Miejskiej w Krakowie, Komendant Straży Miejskiej w Siemianowicach Śląskich, Komendant Straży Gminnej w Komornikach oraz Komendant Straży Gminnej w Człuchowie.

Wymienieni Komendanci, do daty wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie *zniesienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Infrastruktury*, byli członkami Zespołu do Spraw Współpracy ze Strażami Gminnymi (Miejskimi), powołanego Zarządzeniem Nr 20 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 lipca 2001 r. (Dz.Urz. MSWiA. z 2001 r., Nr 10, poz. 32, z późn. zm.) w sprawie powołania Zespołu do Spraw Współpracy ze Strażami Gminnymi (Miejskimi). Zespół działał jako organ pomocniczy Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji. Pomimo rozwiązania Zespołu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podtrzymało współpracę z Komendantami, co umożliwiło m. in. wypracowanie projektu przedmiotowego rozporządzenia.

W ramach konsultacji projekt został przekazany ponownie do wskazanych podmiotów, jak również do Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP, Unii Metropolii Polskich, Związku Miast Polskich oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP. Powyższe podmioty nie zgłosiły uwag.

Wskazać należy, że przy projektowaniu przedmiotowego rozporządzenia nie uwzględniono propozycji Komendanta Straży Gminnej w Człuchowie, polegającej na przeniesieniu art. 91 k.w. z § 2 ust. 2 do § 2 ust. 1 rozporządzenia.

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia określa wykroczenia z zakresu ruchu drogowego, za które strażnicy straży gminnych uprawnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w zakresie upoważnienia do kontroli ruchu drogowego uzyskanego lub otrzymanego w mocy na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia wymienia natomiast wykroczenia porządkowe, za które strażnicy straży gminnych uprawnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

Art. 91 Kodeksu wykroczeń, wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, typizuje zachowania polegające na zanieczyszczeniu drogi publicznej lub pozostawianiu na tej drodze pojazdu lub innego przedmiotu albo zwierzęcia w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo lub stanowić utrudnienie w ruchu drogowym. Przedmiotem ochrony określonym w dyspozycji tego przepisu jest bezpieczeństwo i porządek na drodze publicznej. Dla zaistnienia odpowiedzialności wystarczające jest, aby sprawca zachował się w jeden ze wskazanych sposobów, powodując utrudnienie w płynności ruchu lub sprowadzając w ten sposób realne zagrożenie w ruchu na drodze publicznej.

Przepis ma bezpośredni związek z łamaniem zasad ruchu na drogach, w tym odnosi się do m. in. do pozostawienia pojazdu bez dozoru i niezgodnego z przepisami Prawa o ruchu drogowym, zatrzymania pojazdu, czy postoju pojazdu.

Skutkiem zachowania sprawcy tego wykroczenia może być także realne zagrożenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, co stanowi już wykroczenie z art. 86 k.w., czy, w sytuacji zaistnienia skutku, wręcz przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 k.k.

Powyższe oznacza, że dla rozpoznania znamion wykroczenia z art. 91 k.w. niezbędna jest znajomość przepisów Prawa o ruchu drogowym, a wykroczenie nie ma charakteru porządkowego. Podkreślić również należy, że ustawodawca umieścił ten przepis w Rozdziale

XI Kodeksu wykroczeń pt.: „Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji”, co oznacza, że reagowanie w postępowaniu mandatowym na to wykroczenie ściśle związane jest z wiedzą z zakresu ruchu drogowego i uprawnieniem do kontroli tego ruchu.

Z tych też względów pozostawienie art. 91 k.w. w § 2 ust. 2 rozporządzenia jest uzasadnione.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Przewiduje się, że proponowana regulacja spowoduje dodatkowe wpływy do budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, jednak wysokość wpływu do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa jest niemożliwa do oszacowania. Zgodnie z dyspozycją art. 100 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.) ściąganie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Grzywna ta stanowi dochód budżetu państwa, a gdy nałoży ją funkcjonariusz organu podległego władzom jednostki samorządu terytorialnego - stanowi dochód tej jednostki samorządu.

Jednocześnie wskazać należy, że rozszerzenie strazom gminnym (miejskim) zakresu wykroczeń, za które mogą nakładać grzywny w drodze mandatów karnych spowoduje zwiększenie liczby wykorzystywanych bloczków mandatowych, a tym samym ulegną zwiększeniu nakłady jednostek samorządu terytorialnego na zakup ww. bloczków. W celu zilustrowania, jakie obciążenie dla budżetu jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego stanowić będzie zakup dodatkowych bloczków mandatowych wskazać należy, że w procedurze zamówień publicznych koszt jednego bloczka mandatowego 20-formularzowego, bez nadruku numeru konta, wynosi średnio około 2 zł. Nie jest jednak możliwe do oszacowania obciążenie samorządu terytorialnego kosztami wynikającymi z zakupu większej - dodatkowej liczby bloczków mandatowych, gdyż nie ma realnej możliwości oszacowania w stosunku do ilu sprawców przedmiotowych wykroczeń strażnicy gminni (miejscy) zastosują tryb mandatowy.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków mających wpływ na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia nie mają wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na zmianę sytuacji i rozwój regionalny.

6. Źródła finansowania.

Wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych w jednostkach objętych przepisami rozporządzenia. Jednakże, z uwagi na przyznanie strażnikom straży gminnych (miejskich) dodatkowych uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, należy liczyć się z koniecznością zakupu przez jednostki samorządu terytorialnego większej liczby bloczków mandatowych.

Za zgodność
pod względem prawnym
i redakcyjnym

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Andrzej RUDLIŃSKI